

Urbán László (1935–2013)

Türelemmel és méltósággal viselt hosszú betegség után 2013. szeptember 13-án elhunyt Urbán László, a Könyvtári Intézet nyugalmazott tudományos főmunkatársa, aki az elmúlt évtizedekben elsősorban könyvtárépítési és -berendezési szaktanácsadói munkája révén volt ismert és elismert személyisége a magyar könyvtárügynek.

Budapesten született 1935. május 31-én. A középiskola elvégzése után tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetemen folytatta, ahol 1959-ben magyar nyelv és irodalom szakos tanári és könyvtárosi diplomát szerzett. Első munkahelye a Vízgazdálkodási Kutató Intézet könyvtára volt, 1959–1963 között itt alapozta meg szakmai gyakorlati ismereteit. Sajátos, speciális érdeklődésére jellemző, hogy egyetemi diplomával a zsebében 1961-ben beiratkozott Kvassay Jenő Hídépítő Technikumba, ahol 1964-ben mély- és magasépítési technikus oklevelet kapott.

Urbán László könyvtárépítéssel iránti érdeklődése hamar megmutatkozott: már 1960-ban az Országos Széchényi Könyvtár *Új otthonunk a budai várban* című pályázatára benyújtott munkája III. díjban részesült. 1963-ban az OSZK – Könyvtár-tudományi és Módszertani Központba (KMK) került, és itt, valamint jogutódjában, a Könyvtári Intézetben dolgozott különböző beosztásokban egészen 2001-ig, nyugdíjba vonulásáig.

A KMK-ban az első fontosabb munkaköre a könyvtári statisztika készítése volt. Sokat tett a különböző statisztikai módszereknek a hazai könyvtárakban való elterjesztéséért. Számos dolgozatban, tanulmányban tette közzé vizsgálódásainak eredményeit. Kiemelkedő a *Sztochasztikus kapcsolatok vizsgálata a közművelődési könyvtárak statisztikájában* című, II. díjjal jutalmazott pályaműve, valamint *A könyvtári munka tervezése* címmel 1967-ben summa cum laude minősítéssel megvédett doktori disszertációja. Kidolgozta a hazai könyvtárak statisztikai adatait feldolgozó és nyilvántartó rendszert, és 1969-ben útjára indította a *Települések könyvtári ellátása* (TEKE) néven ismertté vált, évente megjelenő kiadványt, amely bővített tartalommal és más formában ma is él.

A '70-es évektől kezdve egyre inkább a könyvtárépítés és -berendezés, valamint a célszerű könyvtári bútorok kialakításának kérdései foglalkoztatták. Önműveléssel, hazai és nemzetközi konferenciákon való részvétellel, számos külföldi könyvtár felkeresésével bővítette ez irányú ismereteit. Az elmúlt évtizedekben tekintélyes szakirodalmi alkotó tevékenysége mellett közvetlen tanácsadással segítette, hogy az újonnan épülő hazai könyvtáraknál, illetve átalakításoknál érvényesüljenek a sajátos könyvtárszakmai szempontok. Tevékenysége az egész országra kiter-

jedt; referenciáinak száma – maga nyilatkozta egy visszaemlékezésében – meghaladta a 140-et. Nevéhez fűződik a közművelődési könyvtárak számára kimunkált tervkatalógus, a könyvtári bútorok típussterveinek kidolgozása, több raktározási rendszerre vonatkozó szabadalom. Több évtizedes könyvtárépítési tapasztalatait *Könyvek a térben* című, 2003-ban megjelent kötetében foglalta össze.

Urbán László tevékeny ember volt. A szűkebb szakmai feladatokon túl múltunk és napjaink számos kérdése izgatta. Például kitartóan kutatta a Corvina könyvtár történetét, amelyre vonatkozó nézeteit 1990-ben önálló könyvként *Képek a Corviniana világáról* címmel publikálta. De foglalkoztatták a római Pantheon építésének körülményei, tervezésének sajátosságai is. A problémák, feladatok megoldását gyakran a megszokottól eltérően, újszerűen, a maga egyéni nézőpontjából közelítette meg, amelyet aztán környezete olykor értetlenül fogadott. Mindezek azonban nem szegték a kedvét; a különös „rejtélyek” okainak megfejtése végigkísérte egész életét.

Személyiségének legfőbb vonása a segítőkészség és a kötelességtudás volt. Jó barát és kiváló kolléga volt. A hozzá fordulók ügyes-bajos dolgait meghallgatta, s ha tudott, mindig segített.

Emlékét gazdag szakirodalom, a számos általa „patronált” könyvtárépület és berendezés, valamint barátai és kollégái őrzik.

Szabó Sándor

Juhász Jenő
(1937–2013)

Június 6-án délután a váli temetőben, szülei sírjában helyezték el Juhász Jenő hamvait. Az egyszerű gyászszertartáson a családon és a rokonságon kívül csak a szakmabeli barátok szűk köre vett részt, akik meghatottan hallgatták Kosztolányi Dezső *Halotti beszéd* című versét Latinovits Zoltán előadásában.

Juhász Jenő rövid tanárkodás után a dunaujvárosi vasmű könyvtárában kezdte pályafutását. 1961 októberétől a Szakszervezetek Fejér Megyei Tanácsa Könyvtárának lett a vezetője. Ahogy Sente Ferenc emlékezett ezekre az időkre: „*Kedves, barátságos természetével jó munkahelyi légkört teremtett, amelyben szép barátságok is születtek. (...) Valahányszor náluk jártam, mindig tapasztaltam a fenntartó gazdák elégedettségét. Büszkéek voltak a könyvtárukra, kiváltképpen, amikor az országban a legelsők közt ott jött létre önálló folyóirat-olvasó részleg, és később,*